



Kultura zaštite osobnih podataka

Snježana Grgić

Agencija za zaštitu osobnih podataka

Privatnost

"A right is not what someone gives you; it's what no one can take from you." - Ramsey Clark
ITSHOCHER.COM

- ◉ **United Nations, Universal Declaration of Human Rights, 1948**

Article 12

- ◉ *No one shall be subjected to arbitrary interference with his **privacy**, family, home or correspondence, nor to attacks upon his honour and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.*

Što je privatnost?

- ◉ Integritet pojedinca
- ◉ Aspekti privatnosti:
 - > **Privatnost osobnih informacija ili privatnost podataka** (osobni podaci ne bi smjeli automatski biti dostupni drugim osobama)
 - > **Privatnost osobe ili privatnost tijela** (prisila na korištenje biometrije)
 - > **Privatnost osobnog ponašanja** (privatni prostor)
 - > **Privatnost osobne komunikacije** (snimanje razgovora, pregledavanje mail-ova)

Informacije - osobni podaci

- *Postaju roba*
- *Tržište?*
- *Vrijednost?*



Zbirka osobnih podataka



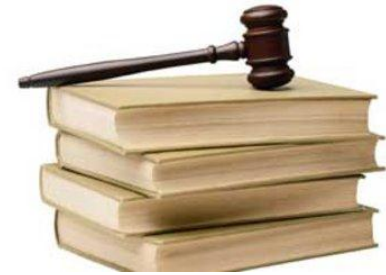
Video nadzor - nove tehnologije

- ◉ Observation technologies
 - ◉ Recording technologies
 - ◉ Tracking technologies
 - ◉ Identification technologies
-
- ◉ Technologies that can mitigate the impact of surveillance

Pravni okvir

- Ustav RH, 22. prosinac 1990.
- **Konvencija 108** Vijeća Europe (zaštita osoba glede **automatizirane obrade** osobnih podataka)
- **Direktiva 95/46** Europskog parlamenta i vijeća (zaštita pojedinca u **vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku** takvih podataka)
- Zakon o zaštiti osobnih podataka

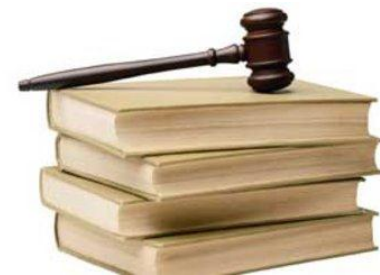
Zaštita osobnih podataka



Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP)

- ◉ nadzire provođenje zaštite osobnih podataka
- ◉ ukazuje na uočene zlouporabe prikupljanja osobnih podataka
- ◉ sastavlja listu država i međunarodnih organizacija koje imaju odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka
- ◉ rješava povodom zahtjeva za utvrđivanje povrede prava zajamčenih Zakonom o zaštiti osobnih podataka
- ◉ vodi Središnji registar zbirke osobnih podataka

AZOP



- ◉ **javnopravno tijelo** – sukladno ZUP-u donosi rješenja;
- ◉ može narediti uklanjanje nepravilnosti u određenom roku;
- ◉ privremena rješenja – o zabrani, prikupljanju i korištenju osobnih podataka;
- ◉ može narediti brisanje osobnih podataka prikupljenih bez pravne osnove itd.

Posebne kategorije osobnih podataka

- Rasno ili etničko podrijetlo
- Politička stajališta
- Vjerska ili druga uvjerenja
- Sindikalno članstvo
- Zdravlje i spolni život
- Osobni podaci o kaznenom ili prekršajnom postupku

Obrada osobnih podataka

- Svaka radnja ili skup radnji izvršenih na osobnim podacima bilo automatskim sredstvima ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, spremanje, prilagodba ili izmjena, povlačenje, uvid, korištenje, otkrivanje putem prijenosa, objavljivanje ili na drugi način učinjenih dostupnim..., blokiranje, brisanje ili uništavanje, te provedba logičkih, matematičkih i drugih operacija s tim podacima

Osnovna načela zaštite osobnih podataka

- ⦿ zakonitost
- ⦿ namjena
- ⦿ opseg
- ⦿ točnost
- ⦿ trajnost

Kazne u slučaju nepoštivanja odredbi zakona o zaštiti osobnih podataka



- ❖ pokretanje postupka prekršajne odgovornosti
- ❖ 20.000,00 - 40.000,00 kuna kazna za prekršaj
- ❖ 5.000,00 - 10.000,00 kuna kazna za odgovornu osobu u pravnoj osobi

Kazneni zakon

- ◉ *Nedozvoljena uporaba osebnih podataka*

Članak 133.

- ◉ *(1) Tko bez privole građana protivno uvjetima određenima u zakonu, prikuplja, obrađuje ili koristi njihove osobne podatke ili te podatke koristi suprotno zakonom dozvoljenoj svrsi njihova prikupljanja, kaznit će se novčanom kaznom do stopedeset dnevnih dohodaka ili kaznom zatvora do šest mjeseci.*
- ◉ *(2) Kazneni postupak za kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka pokreće se povodom prijedloga.*

Privatnost na fejsu

Privatnost je stvar prošlosti, odnosno, to je društvena norma koja više ne postoji, Mark Zuckerberg, osnivač Facebooka.

LIKE (Sviđa mi se)

- svaki "Like" predstavlja vezu koja definira vaše interese, a samim time vas opisuje, pa može biti vaš osobni podatak

Ime i prezime, slika, kontakt, spol, datum rođenja

Dodatne informacije o vašem profilu

- članovi obitelji, grad, mjesto rođenja, vjerska uvjerenja, omiljeni autori...

Lista prijatelja

Komentari i fotografije na zidu

Mreže

- osobne mreže koje sami postavljate, poput škole, fakulteta ili tvrtke.

Opasnosti

Slučajevi sigurnosnih propusta iz povijesti Facebook-a:

2003. godina: krađa fotografija

- Mark Zuckerberg kreira Facemash web stranicu sa fotografijama studenata ukradenih sa fakultetskog servera

2006. godina: News Feed

- Svatko je mogao saznati na koje ste vijesti pretplaćeni

2007. godina: Aplikacija Beacon

- Aplikacija Beacon je pratila što ste i gdje kupovali putem web-a, te o tome obavještavala vaše Facebook prijatelje bez vašeg pristanka

2009. godina: Postavke privatnosti

- Promijenjene postavke privatnosti na način da dijeljenje sadržaja sa svima postaje standardno, a News Feed postavke privatnosti se ukidaju

Opasnosti

Slučajevi sigurnosnih propusta iz povijesti Facebook-a:

2010. godina: Ponovno problemi sa privatnošću

- Privatne poruke razotkrivaju se trećim osobama

2011. godina: Pokretanje vremenske crte (Timeline)

- Veliki strah korisnika za ponovno objavljivanje već zaboravljenih informacija. Korisnici mogu odlučiti tko će vidjeti koju informaciju, ali ne ako su na stranicama njihovih prijatelja

2012. godina: Nova "Like" aplikacija i ugovor sa tvrtkom Datalogix

- "Like" aplikacija se mijenja na način da se dodaje ime i fotografija osobe, pa osoba bez pristanka služi kao promotor proizvoda
- Facebook se udružio s tvrtkom Datalogix koja prati navike kupaca pri kupovini diskontnim karticama vjernosti. Cilj je pokazati oglašivačima koliko su efektivne njihove reklame.

Neke činjenice:

- 4.8 milijuna korisnika obavještavaju putem Facebook-a gdje su planirali ići određeni dan: potencijalna **informacija za provalnike**
- 20.4 milijuna korisnika imaju upisan datum rođenja: potencijalna informacija za **kradljivce identiteta**
- 39.3 milijuna korisnika identificiraju **članove obitelji** na svom profilu
- 900 tisuća korisnika na zidovima raspravlja o svojim **financijama**
- 1.6 milijuna korisnika označila su da im se sviđa stranica vezana uz **rasnu ili etničku pripadnost**
- 2.3 milijuna korisnika označila su da im se sviđa stranica vezana uz **seksualnu orijentaciju**
- 7.7 milijuna korisnika označila su da im se sviđa stranica vezana uz **vjersku pripadnost**
- 2.6 milijuna korisnika na zidovima raspravlja o svojoj **konzumaciji alkohola**
- 4.6 korisnika na zidovima raspravlja o svom **ljubavnom životu**

Neke činjenice:

- **Gotovo 13 milijuna korisnika izjavljuje da nikada nisu postavljali Facebook postavke privatnosti, ili ništa ne znaju o tome**
- **28 posto dijeli sve (ili gotovo sve) svoje komentare na zidu sa korisnicima koji nisu na listi prijatelja.**
- Facebook dobiva izvješće svaki put kada posjetite stranicu sa Facebook "Like" tipkom. To se dešava čak i ako ne kliknete tipku, ako niste Facebook korisnik, ili ako niste prijavljeni!
- Čak i ako ste ograničili svoje podatke na način da ih vide samo prijatelji, prijatelji mogu nehotično, koristeći Facebook aplikacije, dopustiti prijenos podataka na treće osobe bez vašeg znanja!
- Facebook problemi su u porastu. Jedanaest posto kućanstava koja koriste Facebook imalo je problema u rasponu od neovlaštene autentifikacije, pa do maltretiranja ili prijetnji. To je čak 30 posto više nego prošle godine!

Budućnost?

Imamo li **pravo na zaborav** na Internetu?



Nacrt novog EU okvira

- ◉ Procjena moguće povrede privatnosti (PIA)
- ◉ Izrada pravilnika
- ◉ Pravo na prenosivost
- ◉ Pravo na zaborav
- ◉ Privatnost po dizajnu (Privacy by design)
- ◉ Predefinirana privatnost (Privacy by default)
- ◉ Kazne do milijun eura

Službenik za zaštitu osobnih podataka



Pravila ponašanja

Informiraj se

KNOWLEDGE IS POWER

Manje je bolje



Poštuj privatnost drugih

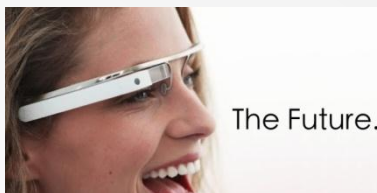
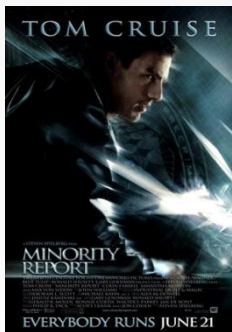


Za kraj ...

Privacy, a Luxury of Past?

“Now we find ourselves in a new world at the mercy of two amoral forces. The first is technology, advancing remorselessly as some invading army. The second is human nature: if a thing can be done, rest assured it eventually will.”

*Leonard Pitts Jr,
Argus Leader, April 7, 2011.*





**HVALA
NA
PAŽNJI**